

Gävle 2018-06-01

Miljö- och energidepartementet

Diarienummer M2018/00852/R

Gästrike återvinnare

Box 722

801 28 Gävle

Svar på remiss

Mer fastighetsnära insamling av förpackningsavfall och returpapper – utveckling av producentansvaren

Gästrike Återvinnare lämnar här vårt yttrande över förslaget *Mer fastighetsnära insamling av förpackningsavfall och returpapper – utveckling av producentansvaren*

1. Sammanfattning av våra viktigaste synpunkter på förslaget

- Gästrike återvinnare ställer sig i alla delar bakom Avfall Sveriges yttrande över förslaget
- Förutom ovanstående vill Gästrike återvinnare betona följande aspekter:
 1. Det är viktigt att i arbetet för att öka sortering och återvinning grunda beslut och vägval på insikter i beteendeförändring. Att göra det lätt att göra rätt genom att öka tillgängligheten via mer fastighetsnära insamling är en viktig del i arbetet. Men det finns flera viktiga delar som behöver beaktas i designen av systemet, till exempel återkoppling.
 2. Beslut och vägval måste ske med medborgarperspektivet i fokus.
 3. Beslut och vägval måste ske med kvalitetsperspektivet i fokus (att insamlad mängd till återvinning ökar, att renheten på materialet är hög och att uppföljningen av detta fungerar väl).
 4. Fysisk planering och projektering är centrala delar för att åstadkomma det önskade läget med mer fastighetsnära insamling
 5. Fastighetsägare till flerbostadshus (kommunala och privata hyresvärdar, bostadsrättsföreningar, samfälligheter) är mycket viktiga aktörer. Deras roll behöver redan nu i tidigt skede konkretiseras, till exempel när det gäller utrymmen samt avrop och kund-leverantörsförhållanden.

6. Det lokala perspektivet är viktigt och samråden kommer att bli centrala, varför det är viktigt att samtliga aktörer planerar in tillräckligt med tid och resurser för detta.
7. När det gäller fastighetsnära insamling från villor, så kan olika lösningar vara lämpliga beroende på förutsättningar. Det kan vara hämtning på fastighet men också kvartersnära gemensamhetslösningar.
8. Det är viktigt att systemet bygger in förutsättningar för så miljöriktiga, effektiva och säkra transporter som möjligt.

2. Lokala förutsättningar och utgångspunkter

a. Gästrike återvinnares roll

Gästrike återvinnare är ett kommunalförbund med ansvar för den kommunala avfallshanteringen i de fem medlemskommunerna: Gävle, Hofors, Ockelbo, Sandviken och Älvkarleby. Det innebär att vi ansvarar för insamling och behandling av hushållens avfall, samt för avfallsplanering och information till hushållen om avfallshantering. Kommunalförbundet bildades 2001 och omfattar 160 000 invånare, och täcker in såväl stad som glesbygd.

Vi på Gästrike återvinnare vill vara med och göra skillnad. Vi har ansvaret för den kommunala avfallshanteringen, men vi har också i uppdrag att bidra till den regionala utvecklingen. Vi brinner för en hållbar framtid. Vi tror att den formas i de val vi gör här och nu, i vardagen. Vi tror också på allas möjlighet att vara med och bidra, alla kan göra något. Därför är vår viktigaste uppgift är att göra det lätt att göra rätt - att skapa och stödja hållbara beteenden.

b. Det kommunala uppdraget och perspektivet

Det kommunala uppdraget innehåller många aspekter och ansvarsområden. I *sammanhanget mer fastighetsnära insamling av förpackningsavfall och returpapper* är de viktigaste uppdragen att ansvara för:

- fysisk planering i översiktsplaner, detaljplaner och bygglov.
- de allmännyttiga kommunala bostadsbolagen i sin roll som både hyresvärd, byggherre och avsändare av information till sina hyresgäster
- avfallsplanering
- insamling av hushållens avfall (restavfall och matavfall, grovsopor och i många fall även förpackningsavfall och returpapper inom avtal med FTI)
- information till hushållen om avfall och återvinning

c. Insamling av förpackningsavfall och returpapper i Gävle, Hofors, Ockelbo, Sandviken och Älvkarleby

I Gästrike återvinnares fem medlemskommuner Gävle, Hofors, Ockelbo, Sandviken och Älvkarleby ser insamlingen av förpackningsavfall och returpapper ut så här:

Återvinningsstationer

Gävle 50 st, Sandviken 24 st, Hofors: 12 st, Ockelbo: 7 st och Älvkarleby 7 st.

Fastighetsnära insamling från flerbostadshus

Fastighetsnära insamling från hyreshus, bostadsrättsföreningar och samfälligheter är väl utbyggd. Åtminstone 75 % av flerbostadsfastigheterna har fastighetsnära insamling. Gästrike Återvinnare utför hämtningen hos majoriteten av flerbostadshusen.

Fastighetsnära insamling från villor

I regionen finns ingen fastighetsnära insamling av förpackningsavfall och returpapper från villor. Gästrike Återvinnare har valt att invänta besked om hur ansvaret för detta kommer att regleras, och därför är villaägarna i våra kommuner hänvisade till systemet med återvinningsstationer.

d. Avfallsmängder

I våra fem kommuner samlades 2016 in:

Restavfall: 26 400 ton

Matavfall: 9 700

Förpackningar och returpapper: 12 700 ton

Den senaste plockanalysen som på restavfallet visar att där ligger 34 % förpackningsavfall och returpapper. Det motsvarar ungefär 9 000 ton, som när det slängs i restavfallet innebär både en utebliven miljönytta och en stor kostnad för Gästrike Återvinnare och därmed för medborgarna i kommunerna som får betala för förbränningen av detta via den kommunala avfallsavgiften.

3. Att förändra beteenden

Idag slängs för mycket förpackningsavfall och returpapper i restavfallet vilket innebär resursslöseri både miljömässigt och ekonomiskt. Sorteringen och återvinningen av förpackningsavfall och returpapper behöver öka rejält. För att åstadkomma detta behöver beteenden förändras, fler behöver sortera mer.

Att förändra beteenden är en komplex fråga. Det är viktigt förstå de utmaningar som finns när det gäller att förändra beteenden, och att arbeta utifrån den kunskap som finns om hur beteenden påverkas och hur de kan förändras. När vi pratar om beteendeförändring behöver vi ha helhetsperspektivet och ta med alla aspekter av frågan. Som tur är, är detta ämne högaktuellt och det finns god kunskap att tillgå.

Beteendeanalys är ett samlingsnamn för förståelse och förändring av beteenden. Påverkan av beteendet analyseras utifrån dels vilka *signaler* i miljön som finns och bör finnas för att sätta igång beteenden, dels de *konsekvenser* som beteendet för med sig. Till *signaler* hör allt som ger en signal om det önskade beteendet, till exempel information, skyltar, instruktioner men också en tydligt utformad fysisk miljö i form av återvinningsrum eller återvinningsstationer. *Konsekvenser* är vad en person upplever efter att ha utfört ett beteende. Konsekvensen kan vara en positiv eller negativ upplevelse, och den är individuell. Forskning har visat, att en persons fortsatta beteende beror i mycket högre grad av konsekvenser än av signaler. Positiva konsekvenser i nära anslutning till beteendet har störst påverkan på det

fortsatta beteendet. Vi behöver alltså bli bättre på att använda positiva konsekvenser när vi vill förändra beteenden.

Människors beteenden påverkas också i mycket hög grad av till exempel normer och inlärningshistoria.

Den fysiska miljön är en viktig förutsättning för att möjliggöra och öka hållbara beteenden. Lättillgängliga och tydligt utformade återvinningsstationer och återvinningsrum är viktiga förutsättningar för att människors beteende att sortera avfall ska öka. Att komplettera återvinningsstations-systemet med fastighetsnära och kvartersnära insamlingsplatser för sådant som ska sorteras till återvinning, kommer att bli viktigt för att göra det lätt för hushållen att göra rätt.

Men en ändamålsenligt och tydligt utformad fysisk miljö kommer inte ensamt att åstadkomma önskvärda beteenden. Det är kombinationen av en ändamålsenlig och tydlig fysisk miljö och andra "mjuka" faktorer som normer, återkoppling och kommunikation av olika slag, som åstadkommer önskade beteenden.

När det framtida systemet för insamling av förpackningsavfall och returpapper utformas, är det viktigt att ta hänsyn till flera aspekter:

- Att det blir lätt att göra rätt, genom att
 - Att insamlingen är lättillgänglig och nära
 - Att det är (minst) lika lätt att lämna det som ska återvinnas som det som ska förbrännas
 - Att människor kan lämna avfallet på samma plats och inte behöver ta sig till olika platser
 - Att systemet bygger in återkoppling (konsekvenser) till människor, och att återkopplingen kommer i nära anslutning till beteendet. Det kan handla om återkoppling om insamlade mängder, nyttan med återvinning, sparade kostnader mm. För att få till en sådan återkoppling behövs återrapportering från den som tömmer och tar emot avfallet och information till den som lämnat avfallet (via t ex sms, anslag eller informationstavlor i återvinningsrum, text på faktura, webb, annat informationsmaterial). Här behöver ansvarig för insamlingssystemet, entreprenörer, fastighetsägare och kommunikatörer ha ett tätt samarbete.

4. Medborgaren i fokus

Det är viktigt att i dessa resonemang ha människan i fokus och utgå från människans förutsättningar när systemet designas.

Hemma i hushållet uppstår det mer förpackningar än restavfall, så det är viktigt att det är (minst) lika lätt att lämna sina förpackningar som det är att lämna restavfall.

Systemet behöver vara tydligt och begripligt. Den information och kommunikation som träffar medborgaren behöver vara tydlig, relevant och begriplig.

Det finns olika drivkrafter och incitament för aktörerna i systemet, till exempel:

- Den ekonomiska drivkraften att hålla kostnader nere
- Att tillhandahålla en god service för hyresgäster
- Att planera in förutsättningar för hållbara beteenden i samhällsplaneringen

- Att nå miljömålen om återvinning
- Vem som är den huvudsakliga "kunden", om det är ägarna förpackningsproducenterna (Förpacknings- och tidningsinsamlingens primära kunder) eller om det är hyresgästerna (bostadsbolagens primära kunder) eller kommunmedborgarna (den kommunala avfallsavdelningens primära kunder). Trots att det är den enskilda medborgaren som utför det största och viktigaste arbetet med att få återvinningssystemet att fungera, saknas det en struktur för att optimera systemet för dem.

Om ekonomin blir för styrande, riskerar det att försvåra ett system som har medborgarens förutsättningar att sortera rätt i fokus. Det är viktigt att ha ett helhetsperspektiv på frågan och optimera utifrån medborgaren om syftet är att åstadkomma en riktigt bra sortering och återvinning.

Det är viktigt att incitamenten för alla aktörer är så starka som möjligt, för om de är svaga så minskar sannolikheten att nå det önskade läget med väl utbyggd och väl fungerande sortering.

5. Flerbostadshus: Byggnation, förutsättningar och regler

Att ordna och bygga utrymmen och platser där hushållen ska lämna sitt avfall är centralt. Det finns ett antal viktiga aspekter som behöver lösas:

- Regler och råd i Boverkets byggregler. Till exempel finns ett råd som lyder *Hushållsavfall som av hygieniska skäl behöver lämnas ofta, som t.ex. matavfall, bör kunna lämnas så nära bostaden som möjligt. Avståndet mellan byggnadens entréer och utrymmen eller anordningar för avfall bör inte överstiga 50 meter för flerbostadshus (BBR 3:422)*. Detta råd behöver ändras och tydliggöra att inte bara sådant avfall som luktar, behöver vara lätt att lämna. Att regler och råd formas utifrån både hygien och att det ska vara lätt att utföra hållbara beteenden som att sortera sina förpackningar. Vår erfarenhet är att 50-metersrådet idag är kontraproduktivt sett till "lätt att göra rätt". Det bör bland annat definieras vilka avfall 50-metersregeln avser och göras en tydlig konsekvensanalys för de olika utfallen.
- Att alla aktörer i planerings- och projekteringsprocessen har kunskap och agerar för att skapa bra placerade, rätt dimensionerade och tydliga och användarvänliga återvinningsrum/återvinningsstationer/återvinningsplatser. Det gäller planarkitekter, arkitekter, byggherrar, bygglovshandläggare, förvaltare. Det är viktigt att ta höjd i samhällsplaneringsprocessen för de nya reglerna.
- Det är viktigt att också skapa utrymme i bostäderna för att möjliggöra källsortering och återvinning. Det är en minst lika viktig fysisk förutsättning som att det finns ett fastighetsnära och bra system att lämna in förpackningsavfallet och returpappret till. Det finns skrivningar om detta i BBR: *I bostadslägenheter ska det finnas plats för källsortering av avfall (BBR 3:423)*. Behovet behöver tydliggöras så att tillräckliga och ändamålsenliga utrymmen verkligen reserveras för detta i nyproduktion. Eftersom problemet med bristande utrymme för källsortering av avfall är

stort i befintliga bostäder, behövs åtgärder för att ordna sorteringsmöjligheter och tillskapa utrymme. Krav kan behöva ställas på att lösa detta även i befintliga bostäder.

- Vi vill understryka det som Avfall Sverige också framför i sitt yttrande, att insamling "så nära bostaden som möjligt" i de fall insamling vid bostadsfastigheten inte kan ordnas, måste vara ett undantag från huvudregeln. Det behöver tydliggöras hur skälighetsbedömningen ska göras.
- Tillgång till fastighet är centralt och måste lösas. Om det uppstår lägen (förvaltningsrättsliga limbon) där producenterna har skyldighet att ordna möjlighet till insamling men där fastighetsägaren inte vill släppa till utrymme, så går det inte att möjliggöra fastighetsnära insamling på fastigheten. Det tillståndspliktiga insamlingssystemet har inte rådighet att göra något åt saken och tillsynsmyndigheten kan inte rikta krav mot insamlingssystemet. Insamlingssystemet skulle då heller inte ha några egentliga incitament att jobba med saken, såvida de inte får ta kostanden för allt som blir felsorterat
- Det är redan idag svårt att hitta platser för återvinningsstationer. Det kommer inte bli lätt att hitta insamlingsplatser "så nära bostaden som möjligt" i de fall det inte går att ordna utrymmen för FNI på en fastighet.

6. Fastighetsägare till flerbostadshus

Fastighetsägarna är centrala i systemet med fastighetsnära insamling av förpackningsavfall och returpapper. De äger de byggnader som ska inrymma återvinningsrum, eller mark där återvinningshus placeras. De råder över utformningen av bostäder och möjligheten till utrymme för förvaring i lägenheter. De råder över vad de investerar och hur de fördelar ytor.

Fastighetsägaren/bostadsrättsföreningen/samfälligheten är också närmaste och naturligaste kommunikationskanal till de boende.

När hämtningen av förpackningsavfall och returpapper blir kostnadsfri för fastighetsägarna, ökar incitamentet att minska restavfallet, vilket är positivt.

Det är viktigt att fastighetsägare ges möjlighet att delta i samråd, både förberedande och under drift. Fastighetsägare har en nyckelroll och behöver ges möjlighet att påverka vad som är ett lämpligt insamlingssystem.

7. Villor

När det gäller fastighetsnära insamling från villor, så kan olika lösningar vara lämpliga beroende på förutsättningar. Det kan vara hämtning på fastighet men också kvartersnära gemensamhetslösningar.

Kvartersnära lösningar för förpackningsavfall, returpapper och hushållsavfall kan i vissa fall vara ett bättre alternativ än hämtning vid varje fastighet, och bör vara en tänkbar lösning i det nya systemet.

På landsbygden tillämpas ofta gemensamma hämtställen för hushållsavfall. Dessa kan, om det finns fysiska förutsättningar, kompletteras med kärl för förpackningar och kunna tjäna som "fastighetsnära".

Att på landsbygden tvinga fram FNI vid varje fastighet blir i vissa fall inte rationellt och kan orsaka mer transporter med högre miljöbelastning som följd.

Vad kommer hända med dagens system med återvinningsstationer i det nya systemet? Kommer de vara kvar eller avvecklas? Det är viktigt att en omställning görs med tydlighet och noggrann kommunikation, så att det blir lätt att göra rätt.

8. Kommunal avfallsplan

I Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner och förebyggande och hantering av avfall, betonas kopplingen mellan fysisk planering och avfallsplanering, samt vikten av samverkan inom kommunen.

När producenterna (inte kommunerna) har ansvaret för insamlingen av en stor del av hushållens avfall (förpackningsavfallet och returpappret) blir behovet av samverkan med producenterna även i avfallsplaneringen stort.

När det inte finns någon sammanhållande ansvarig, finns rik för suboptimeringar och brister i kommunikation och samordning. Både det tillståndspliktiga producenter och kommunerna behöver avsätta tid för planering och samordning, tillsammans med fastighetsägare.

9. Samråd

Hur skaps ett effektivt system med flera olika aktörer? Samråd och samverkan är centralt i ett system med flera nyckelaktörer. Samråd och samverkan kommer att behövas på flera nivåer och mellan flera aktörer. Det är viktigt att dessa definieras, samt att formerna för samråd och samverkan blir så effektiva som möjligt.

Samrådet mellan insamlingssystemet och kommunen blir mycket viktigt och måste få en stor tyngd/status som forum för planering och beslut om utveckling av systemet.

Det är viktigt att insamlingssystemen utformas utifrån lokala förutsättningar.

Fastighetsägarna i form av allmännyttiga bostadsföretag, privata bostadsföretag, bostadsrättsföreningar och samfälligheter är också centrala aktörer i systemet. Därför behövs nära och väl fungerande samarbete mellan dessa, insamlingssystemet och kommunens avdelning för fysisk planering.

Det kommer att bli av stor vikt att samråd dokumenteras.

Det är av yttersta vikt att alla aktörer i systemet förstår sin roll och sitt uppdrag och mycket aktivt gör sitt för att förverkliga mer fastighetsnära insamling. Det går att komma långt med samverkan och goda intentioner, men krav och regleringar kan också vara effektiva styrmedel och det är viktigt att analysera vad som behövs i vilka lägen.

10. Insamlingsentreprenörer

Det är viktigt att klargöra vem som kommer att vara uppdragsgivare för en insamlingsentreprenör i det framtida systemet och hur relationen/samarbetet kommer att organiseras.

Fastighetsägarna (hyresvärdar både kommunala och privata, bostadsrättsföreningar och samfälligheter) är idag de som köper tjänsten att hämta förpackningsavfall och returpapper av en insamlingsentreprenör. Hur kommer det att fungera i det framtida systemet, är det insamlingssystemet som upphandlar entreprenörerna och fastighetsägarna får sig tilldelat en entreprenör, eller är det fastighetsägarna som upphandlar entreprenör förutsatt att entreprenören är godkänd av insamlingssystemet?

Hur ser förutsättningarna ut för fastighetsägare och insamlingsentreprenörer att kunna fortsätta redan etablerade samarbeten?

Kommer det att finnas få rikstäckande insamlingsentreprenörer eller många både rikstäckande och lokala?

För att kunna åstadkomma en kontinuerlig återkoppling i närtid till hyresgäster, bostadsrättsinnehavare och villaägare, är det viktigt att insamlingsentreprenören kan återkoppla insamlade mängder och renhet och att fastighetsägaren och/eller kommunen i sin tur kan utforma en återkoppling om detta till medborgarna. Det vore bra att redan nu har en uppfattning om hur det kommer att kunna lösas konkret.

Det är viktigt att det finns möjlighet att förutom pris också ställa höga hållbarhetskrav när det gäller fordon, utsläpp med mera.

11. Transporter

Det är viktigt att systemet designas så att det ger möjlighet till så effektiva och miljöanpassade transporter som möjligt.

Det finns risk för suboptimering av transporter om de inte samordnas. Vilka krav ska ställas på just samordningen när (förmodligen) flera olika transporter kan upphandlas för t ex olika avfallsslag.

Beroende på hur transportarbetet planeras, kommer utförandet att leda till olika grad av belastning från transporterna, både när det gäller utsläpp till luft, belastning/slitage på vägar och trafiksäkerhet i bostadsområden.

Fossilfria fordon borde vara krav.

12. Kommunen som utförare idag

Gästrike Återvinnare är ett kommunalförbund som bedriver transporter i egen regi. Vi är insamlingsentreprenör åt ett stort antal fastighetsägare i våra kommuner och har sedan länge etablerade samarbeten. Vi arbetar aktivt med kommunikation, utbildning och beteendeförändring, inte för att tjäna pengar, utan för att uppnå miljömål.

Vi ser några tänkbara konsekvenser av förslaget om att de tillståndspliktiga insamlingssystemen ska ansvara för all fastighetsnära insamling från 1/1 2021:

- a) Att vi fortsätter vara leverantör till de fastighetsägare där vi idag hämtar förpackningsavfall och returpapper, förutsatt att vi blir en anlitad entreprenör till de tillståndspliktiga insamlingssystemen
- b) Att vi, om vi inte blir en anlitad entreprenör till de tillståndspliktiga insamlingssystemen, får avveckla en omfattande verksamhet och fungerande samarbeten med fastighetsägare.

13. Lämpligt

Det är viktigt med tydliga kriterier för vad som ska anses vara ett lämpligt insamlingssystem.

14. Övergång till ny huvudman

Det är viktigt att övergången till ny huvudman sker med tydlig och tät information och kommunikation. Övergången behöver och planeras väl och få ta den tid som behövs för att det ska bli bra.

Det finns ett antal konkreta frågor som behöver tydliggöras:

- Det finns inte någon reglering i förslagen som innebär att ett tillståndspliktigt system per automatik går in och tar över befintlig insamling. Vad händer med befintlig fastighetsnära insamling från flerbostadshus från 1 januari 2021? Kommer alla fastighetsägare som har befintlig FNI att ha rätt att få denna tjänst från det tillståndspliktiga insamlingssystemet, eller kommer det att gälla vissa fastighetsägare medan andra fortsätter betala för tjänsten till befintlig entreprenör?
- Kommer det tillståndspliktiga insamlingssystemet vara skyldig att erbjuda hämtning gratis hos fastighetsägare med befintlig FNI, eller räcker det att de erbjuder 60 %?
- Behöver de kommunala och privata aktörer som idag som idag är entreprenör/leverantör av FNI till fastighetsägare, räkna med att alla fastighetsägare med FNI från 1 januari 2021 kommer att få sin FNI tillgodosedd via det tillståndspliktiga insamlingssystemet?
- Vad händer med befintliga avtal mellan fastighetsägare och insamlingsentreprenörer, som löper efter 1 januari 2021?

15. Ekonomi

Det är av yttersta vikt att modellen för finansiering möjliggör den önskade förbättringen av insamlingssystemet. Det är rimligt att systemet för insamling och behandling av förpackningsavfall och returpapper finansieras fullt ut via produktionen och konsumtionen av dessa produkter. Finansieringen måste bli tillräcklig, och det är viktigt att definiera hur kostnadstäckningen behöver se ut. Det är viktigt att säkra att alla producenter blir anslutna till systemet och att "friåkare" inte accepteras.

Det är viktigt att de ekonomiska konsekvenserna för fastighetsägare och kommuner konkretiseras i tidigt skede.

När producenterna ska ta hela kostnaden för förpackningsavfallet och äga frågan om återvinningsgrad (till exempel utforma tillräckligt bra insamlingsystem, informera och arbeta för beteendeförändringar för att maximera utsorteringen) bör de stå för kommunernas kostnader för förpackningsavfall och returpapper i restavfallet. Det skulle bygga in ett ytterligare incitament för de producenterna att arbeta för förbättrad utsortering.

16. Utemiljöer

Vi ser positivt på förslaget att ordna sorteringsmöjligheter i utemiljöer. Även här är det viktigt att utformningen blir tydlig och platserna välordnade. Att införa sorteringsmöjligheter i utemiljö bör göras stegvis och i pilotförsök, för att hitta former som verkligen leder till sortering av sådan kvalitet att materialet går att återvinna.

Nedskräpningen består i hög grad av förpackningar och de kostnader som är förenade med insamling av dessa via papperskorgar och städning, bör också bekostas av producenterna.

17. Information

Informationen behöver utformas utifrån medborgarens förutsättningar och utifrån beteende-insikter. Till exempel bör informationen innehålla en betydande del återkoppling samt vara lokalt utformad.

Producenternas information bör samordnas med kommunernas kommunikationsarbete.

Det är viktigt att ta informationens utformning på stort allvar så att den designas och samordnas på ett professionellt sätt och är grundad i vetenskap om hållbarhetskommunikation och beteenden.

18. Verksamheter

Även verksamheter behöver omfattas av samma krav på tillgänglighet som hushållen

19. Teknikutveckling

En ny förordning måste möjliggöra och stötta teknikutveckling.

20. Att uppnå ökad insamling och ökad sorteringskvalitet

Det är viktigt att systemet i alla delar byggs upp med kvalitetskriterier och tydlighet. Till exempel när det gäller krav på andel eller mängd insamlat material i kraven, sorteringskvalitet/renhet, kvalitet i uppföljning, krav på fordon (utsläpp, fossilfritt), kvalitet i informations- och beteendeförändringsarbetet.

Det finns risker för suboptimering och att vi missar målen om det skulle bli för stort fokus på lägsta pris, eller om samordning mellan aktörerna brister.

Det är viktigt att säkra kvalitet och renhet på FNI-fraktioner, för om detta brister uteblir delar av miljönyttan.

21. Framtida genomförande

Gästrike återvinnare medverkar gärna i dialogen framöver om hur vi gör det lätt för människor att göra rätt och arbeta för kommunalförbundets vision

Tillsammans skapar vi vardagens miljöhjältar för en värld som räcker längre.

Med vänlig hälsning,



Thomas Nylund
Förbundsdirektör
Gästrike återvinnare